

Szerkesztőség kiadó-
hivatal és nyomda

Cluj-Kolozsvár, St. Baron
L. Pop. (Brassai-utca) 10.

Telefon: Szerkesztősé
és kiadóhivatal — 538
Zs. N. Sz. — 538

A kéziratok kizárólag a
szerkesztőséghez cím-
zendők. Kéziratokat nem
adunk vissza.

UJ KELET

ZSIDÓ-POLITIKAI-NAPILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRA
romániában

Egész évre	—	850
Félévre	—	460
Negyedévre	—	240
Egy hónapra	—	85
Egy szám ára pályaud- varon és vidéken is 4 lei		
Bukarestben	—	5.—

Csehszlovákiában

Egy hónapra	—	ck 35.—
Egy szám	—	1-50

1925 február 24 Kedd

Cluj-Kolozsvár * VIII. évfolyam * 45 szám

5685. Sövat 30

Éhségstrájk

Hirdetik és joggal, hogy az egyéni lelkiismeret végtelen világ, melynek külön törvényhozása, külön jog- és igazságszolgáltatása van. Ha nem így volna, lehetetlen volna még elgondolni is, hogy az emberek bármilyen eszme híveitől odaszegedjenek. Mert az élet a maga primitív feladataiban mindenekeelőtt és mindenekeelőtt azt követeli az egyéntől, hogy táplálkozzék, gondoskodjék utódairól, családjáról és minden vonalon alkalmazkodjék a körülményekhez. Az a belső erő azonban, mely a fejlettebb emberben kétségtelenül benne él, néha olyan vágányokra tereli az emberek cselekedetét, mely néha nagyon is távol esik a korszerű józanságtól, az adott viszonyok nyugodt mérlegelésétől és olykor bizonyos túlzó, sőt abszurd fantomok szolgálatába állítja a jobb sorsra méltó energiákat. Ezek közé a túlzók közé tartoznak a kommunista agitátorok, akik egy belső fanatizmus káprázatának felülve, jobb sorsra méltó hiábavalósággal döngetik a mai állami és társadalmi rend kapuit.

Ugy mondják, hogy a meggyőződés tiszteltreméltó még akkor is, ha veszedelmes. A romániai kommunista agitátoroktól maga az állam sem vonta meg az egyéni életnek kijáró köteles tiszteletet mindaddig, míg veszedelmessé nem lett. Sőt letartóztatásuk sem a tisztelet megvonását jelenti, hanem az állam kötelező előrelátását, mellyel a nagyobb veszedelmeket megelőzni tartozik.

Az egyéni szabadság minden konzekvenciáját le kell vonnia azoknak, akik egyéni lelkiismeretük parancsszavára hivatkozva, a jelenlegi állami és társadalmi rend ellen hadakoznak, még pedig meg nem engedett eszközökkel.

Eppen ezért föltétlenül elítélendő a letartóztatott kommunisták azon eljárása, hogy éhségstrájkjal igyekeznek prejudikálni az igazságszolgáltatásnak. Ha volt elszántságuk a kommunista agitátoroknak arra, hogy szembeszálljanak az állami rend törvényeivel, úgy kell lennie bátorságuknak arra is, hogy végső konzekvenciáját levonják cselekedeteiknek. Ez nemcsak a logika, de a férfias becsület követelménye is. Vélt, vagy hitt igazságok érvényét az egyén nem oktrojálhatja tömegekre anélkül, hogy a tények ne visszhangozzák igazságait. Már pedig az napnál világosabb, hogy Románia tömegeiben ma nincs talaja a kommunista agitációnak.

Ennek az országnak rendre, nyugalomra, a lassu, de biztos európaisodás és haladás biztosítékaira van szüksége. Ha tehát az a bizonyos egyéni szabadság a tények erejével is szembe fordul, csak hogy eleget tegyen lelkiismerete parancsszavának, akkor ennek a fényűző elszántságnak vállalnia kell a börtönt is. Ehezessel elhárítani cselekedeteinkkel járó felelősséget — ez igen olcsó martirium, igen rossz taktika — s mi több: még nimbustalan is. Az igazságért, még inkább a csak vélt igazságért való küzdelem nagy gyönyörűsége, nagy pompája az egyén szűkreszabott életének. Aki benső harmóniája kedvéért minden tétet feltesz ezért az — elismerjük — nemes szenvedélyért, — az legyen következetes s ne alacsony és ne férfiatlan eszközökkel igyekezzék a következményeket elhárítani. Alljon oda bírái elé, mint ahogyan a történelem ítélőszéke elé állana!

Dobrogeanu Gherea husznapos éhségstrájkja

Bukarest, február 23. Dobrogeanu Gherea, az ismert kommunista vezér husz nap óta éhségstrájkban van és öt nap óta vizet sem iszik. A éhségstrájkoló kommunista vezér, aki a katonai kórházban fekszik minden segítséget mereven visszautasít. A kormány intervenciójára a bukaresti tábla holnap tárgyalja Dobrogeanu pörét.

Duca miniszter visszavonta lemondását

Duca és Bratianu Vintila kibékülésének drámai részletei

(Bucuresti-Bukarest, febr. 23. Az Uj Kelet tudósítójától.) Legutolsó számában beszámolt az Uj Kelet arról, hogy Duca külügyminiszter egy bizottsági ülésen hevesen összekocanc Bratianu Vintila pénzügyminiszterrel és az összekocanc után a külügyminiszter azonnal beadta lemondását. A szombati nap folyamán a liberális párt hagyományos békéltetője, Constantinescu Alexandru földművelésügyi miniszter hasztalanul próbálkozott Duca kiengesztelésével, a súlyosan megbántott külügyminiszter hajthatatlannak mutatkozott.

Constantinescu sikertelen próbálkozása után maga Bratianu Jonel miniszterelnök vette kezébe a két miniszter közötti konfliktus el-

simítását célzó akciót. Bratianu Jonelnek hosszas kapacitálás után sikerült is találkozót közvetíteni a két miniszter között.

A meghatóan drámai találkozás ma délelőtt folyt le. Az aktus szentimentális jellegét enyhítette, hogy a két haragvó miniszteren kívül mindössze Barbu Stirbey herceg volt jelen.

Barbu Stirbey herceg apellált a pártérdekre, az ország érdekére és a két miniszter évtizedes barátságára. A meggyőző beszéd hatása alatt Duca és Bratianu Vintila egymás karjaiba borultak, megölelték és megcsókolták egymást. Az ünnepélyes kibékülés után Duca külügyminiszter természetesen visszavonta lemondását.

Angheliescu miniszter nyilatkozik az Uj Keletnek

a külföldi diplomák nosztrifikálásáról, a diáksztrájkokról és a felekezeti iskolákról

(Bukarest, február 23. Az Uj Kelet tudósítójától.) A miniszter szük előszobájában 20-30 ember szorong. A kanapén néhány tanítónő ül, a vidéki kisváros minden eleganciáját magukkal hozták. A férfiak öregek, törődöttek, meglátszik rajtuk egy élet minden nyomorusága, a falusi tanító sorsa: kopott, foltos, foltozott ruhák, cipők. Az öregek mellett egy-két fiatal tanító, ők még idealisták, őket még nem taposta meg az élet, ők még nem itták fenéig a falusi tanító, a mindenki szolgálja keserű poharát. A sok ember csöndben, alázatosan, türelmesen várva forgatja kezében a kalapját, szorongatja írásait. Az előzékeny fiatal miniszteri titkár halk, szerény hangon, szinte félve kérdezik meg egy-egy ügyben. Aki a miniszter elé kerül, azt szépen sorba állítja, ők meg nyugodtan, türelmesen várnak, amíg sor kerül rájuk.

Tizenegy órára rendelt magához Angheliescu közoktatásügyi miniszter; a szobájából hangos beszéd hallatszik ki, mintha veszekednének odabenn? Odafordulok a titkárhoz, aki mosolygva nyugtat meg: a miniszter ur még egyetemi tanár korában megszokta a hangos beszédet, az hallatszik ki. Néhány perc múlva kilép az ajtón az egyik látogató, kezében papírlapot szorongat, a homlokáról a gyöngyöző verejték a zsebkendőjével törli. A miniszter fogadószobájában még egy ur ül; Angheliescu minisztert nem zavarja az illető jelenléte, — engem sem — s megkezdődik a beszélgetés. Először a külföldi diplomák nosztrifikálása kerül szóba, amelyről az Uj Kelet nemrég feltűnésteltő cikket közölt.

— Miniszter ur ismeri Babes professzor nyilatkozatát, mi az ön véleménye a külföldi diplomákról?

— Olvastam a nyilatkozatot és azzal egyetértek. A külföldi egyetemeken a mi diákjainknak olyan diplomákat adnak kf, amelyeken rajta áll, hogy e diploma nem jogosítja fel az illetőt a kiállító országban praxis folytatására. Nem engedhetjük meg, hogy „bon pour l'Orient“ diplomákkal Romániában diszkreditálják az orvosi, vagy ügyvédi, mérnöki kart. Az ilyen oklevelek nosztrifikálása ellen természetesen tiltakozunk. A külföldi egyetemeken nem vizsgáztatják elég szigoruan a diákjainkat.

— Hiszen — vetem közbe — a román egyetemi tanárok fele külföldön végzett és nem egynek a hire az ország határain is tul ismert!

— En Németországban végeztem — szólal meg Angheliescu másik látogatója, egy egyetemi tanár.

— En Párisban jártam egyetemre — mondja mosolygva a miniszter.

— Nem azért nem gyakorolhatják a diplomát nyert ügyvédek, orvosok külföldön a mesterségüket, mert diplomáik nem egyenrangiak, hanem mert idegen állampolgárok — folytatom.

— Ha így állanak a dolgok, meg fogom vizsgálni az ügyet. Különben is a nosztrifikálás nem a minisztérium, hanem a független egyetemi tanács joga. Olyan egyetemek diplomáit, amelyekkel fennáll a reciprocitás, minden további nélkül nosztrifikáljuk.

— Miniszter ur, hogyan áll az egyetemi sztrájk ügye?

— Altalános sztrájkokról nem lehet szó, hiszen a tanárok mind megtartották előadásait. Legfeljebb néhány diák szeretne sztrájkolni. Különben a diákkérdésről nem nyilatkozom.

Sajnálom, mert a kérdéseim között a Cuza tanár elleni vizsgálatnak a következményei is szerepeltek. De a választ olyan határozottsággal tagadta meg a miniszter, hogy nem bolygattam tovább.

— Volna szives miniszter ur valamit mondani a magániskolákról szóló törvénytervezetről: többi vizsgatárgyból anyanyelvükön vizsgáthatnak.

— A törvénytervezet teljesen készen van, a napokban terjesztem a minisztertanács elé s ha az approbálta, benyujtom a javaslatot a parlamentben. A törvénynek nem az a célja, hogy a kisebbségi iskolákat letörjük, hogy a kisebbségek nyelvét elnyomjuk. Csak arra törekszünk, hogy a középiskolai oktatás megfelelő legyen, ne félművelt emberek kerüljenek ki az iskolákból. Nem szándékozunk iskoláktól nyilvánossági jogot megvonni, de szigorú ellenőrzésnek vetjük őket alá. Amely iskolának nincsen biztos, szolid bázisa, azt az iskolát becukattjuk. Az iskolák felállítását és bezárását különben egy állandó bizottság intézi, amely a minisztérium felett álló szervezet és attól teljesen függetlenül, minden politikai befolyástól mentesen hozza meg határozatait. A bizottság tagjai egyetemi és középiskolai tanárok. De a törvény minden magániskolára vonatkozik, bárki, bármilyen felekezeti tartja is fenn őket. Az abszolút vizsgával sem akarom a kisebbségeket bántani. Hiszen a diákoknak csak azokból a tárgyakból kell román nyelven vizsgáznok, amely tárgyakat amugy is román nyelven tanultak. A — Nem célunk a kisebbségeket romanizálni és denacionalizálni. Megadunk nekik minden szabadságot, hiszen ugys tudjuk, magunkon tapasztaltuk, hogy a nemzetek nyelvét el-

nyomni nem lehet. Csak azt kívánjuk tőlük, hogy jó, becsületes polgárai legyenek az országunknak.

Megköszönöm a miniszter urnak az interwiew-t, megyek, mert már veszedelmesen szaporodik a miniszteri szoba látogatóinak a száma, akik mind egyszer-egyszer közbe szólnak a miniszter fejtegetéseibe.

Künn az előszobában folyton nő a várakozók száma. Amíg közöttük átfurom magam és lassan lefelé bandukolok a lépcsőn, elgondolkozom a miniszter szavain. „A nyelvet nem lehet elnyomni...“ „A kisebbségeket nem lehet denacionalizálni...“ milyen igaza van a miniszter urnak: Milyen jól tudja mindezeket! Ha elannyira tisztában van a dolgokkal, ha csak azt kívánja, hogy becsületes polgárai legyünk az államnak, amit magunk is óhajtunk, miért bántja akkor a mi iskoláinkat? Vagy legalább is miért tesz olyan intézkedéseket, amelyek megfojtják iskoláinkat? Valahol valami nem egészen stimmel...

Dr. Kovács Jenő

„Gróf Károlyi Mihály“ forradalmi beszédét tartott Aradon

(Arad, február 23. Az Uj Kelet tudósítójától.) Tegnap délután nagy feltűnést keltett Aradon egy regényes kvartett, amely hangos mulatozás közepette végigkódorgott a város utcáin és különböző ürügyek alatt csatlakozásra szólította fel a gyanútlan polgártársakat. A kvartett három tagja nő volt, míg a negyedik egy cifra rongyokba öltözött, excentrikus külsejű férfi. A főtér közelében a férfi felmászott egy emelvényre és nagyobb embertömeget csodítva maga köré, hosszú szónoklatot tartott. A hallgatóknak kijelentette, hogy azonos Károlyi Mihály gróffal, a magyar népköztársaság elnökével és biztosított a hívőket arról, hogy az októberi gondolat újjászületése legfeljebb napok kérdése lehet. Konkluzióképpen felszólította a bámszékodókat, hogy lépjenek be a vezérlete alatt álló forradalmi pártba.

Természetesen, a hatóság hamarosan megjelent a nem mindennapi gyűlésen és őrizetbe vette a gróf urat és három nőikisérőjét. A valatlánság kiderült, hogy mind a négyen elmebetegek, akik részint az egyik szegényházból, részint az elmémegfigyelőből szöktek meg és szerencsés együttlétük toborozták Aradon. A négy bolond októbertől-átkiszérték a gyulafehérvári elmeegógyintézetbe.

Néhány órával később letartóztatta a rendőrszem Makó Julia nagyváradi születésű felesülönöt, aki botrányos módon viselkedett a nyílt utcán. Kihallgatásakor kiderült, hogy szintén elmebajos. Ugy tetszik, az utóbbi időkben Arad lett a szökevény elmebetegek Mekkája.

A francia szociálisták és szociáldemokraták szolidaritásak a kormányprogram megvalósításában

Páris, február 23. A republikánus szocialista párt kongresszusának befejeztével tartott banketten Violette felállította a baloldali kormányzás mérlegét, amely biztosította a belső békét és helyreigazította a mult politikájának hibáit. Chautemps belügyminiszter szólalt fel azután és visszatartotta azt a vádat, hogy a kormány lelkiismeretlenül, a szabadságot akarja érinteni. A kormány a békét kívánja és úgy a radikális szociálisták, mint a szociáldemokraták szolidaritásak a kormányprogram megvalósításában.

Painleve megerősíti valamennyi demokratikus erő együttműködését, ami biztosítani fogja Franciaországnak gazdasági talpraállását és pénzügyi egyensúlyát.

Ha művész kivitelű fa-, vas- vagy réz-

butort, zongorát

akar venni, ne sajnálja az utat Marosvásárhelyre és tekintse SZÉKELY ÉS RÉTI

ERDÉLYRÉSZI BUTORGYÁR RÉSZV.-TÁRS. butorterméit, asztalosok furnárszükségleteiket legolcsóbban itt szerezhetik be

Ha rögtönci biztós és precíz információt óhajtsz, fordulj az „EXPRESS“ Tudakozó Irodához, Timisoara, Belváros, v. Hany-di-utca 8. Telefon 22-25.

Harc a szombatért a Népszövetség előtt

Rabbi-delegátusok a Népszövetség naptárbizottságánál

(Genf, február 23. Az Uj Kelet tudósítójától.) Megírta az Uj Kelet, hogy a népszövetségnek a naptár-reform számára kiküldött bizottságban tárgyalta a zsidó vallási szünnapokra vonatkozó naptári megállapodásokat is. Az ülést február 16-án Genfben tartották meg. Az elnöki tisztséget Van Eysinga leydeni professzor foglalta el, zsidó részről pedig a következő delegátusok vettek részt: Izrael Lévi, Franciaország grand-rabbija, dr. J. H. Herz, Nagybritannia főrabbi, aki egyúttal az amerikai zsidóságot is képviselte, Fürst főrabbi (Bécs), dr. T. Lewenstein (Zürich) mint a holland, német és svájci zsidóság képviselője, végül Lucien Wolf, a Joint reprezentánsa.

Néhány előzetes konferencián a zsidó képviselők közös egységes eljárásban állapodtak meg. Ez elsősorban abból állott, hogy mindenképpen állást foglalnak egy úgynevezett „blanco“ nap ellen. Azután megállapodtak abban, hogy az őssz-zsidóság nevében minden delegátus a hagyományos szombati nap megmaradása érdekében beszédet fog tartani és mindegyikük külön is a maga szempontját fogja beszédében kidomborítani. A delegátusok a szombati nap eltörlésére ellen felsorakoztatták politikai, közgazdasági, vallási és erkölcsi agyályaikat.

Dr. Hertz londoni főrabbi beszéde elején kifejtette, hogy nem csak mint Nagybritannia főrabbi szól hozzá a tárgyhöz, hanem az Egyesült-Államok egész zsidósága nevében is. Elvben nem ellenzi a naptár-reformot mind-

addig, amíg a reform nem érinti a hetek és hónapokra való beosztások rendszerét. Az évek hosszúságára, a hónapok számára, az év kezdetének dátumára vonatkozó javaslatok zsidó részről nem fognak kifogásban részesülni. Azonban határozott ellenzői vagyunk — ugymond — minden olyan rendszábról, amely zavarhatná a szombati stabilitását, vagy amely oda-irányulna, hogy váltakozva jöjjenek a szünnapok és ezáltal vallási életünkben zavar idéződhetne elő. Ilyesmi a szombati megtartása érdekében kifejtett mozgalmat módfelett gátolná és a szombati gondolatot népünk tömegeiben leljesen aláásná. Ha a népszövetség által tervbe-vevett reformot elfogadnák és azt a különböző kormányok ratifikálnák, egész bizonyos, hogy ez országok népeinek jelentékeny kisebbsége visszautasítaná a vallási életnek e változását.

Hogy mások mit tesznek, vagy mit nem tesznek, az ránk nézve közömbös, az azonban bizonyos, hogy a zsidó nép továbbra is régi nyomokon haladva, a történeti és hagyományos szombati napot továbbra is ünnepele.

Különösen éles és határozott volt Lucien Wolf beszéde, aki az Anglo Jewish Asociacion nevében is tiltakozott a „jours blanc“ bevezetése ellen, amely különösen Kelet Európában okozna az ortodox zsidóság gazdasági életében nagy bajokat. Ha mégis érvénybe lépne, ez olyan káoszt okozna a kereskedelmi és ipari életben, ami semmiképpen sem állana arányban azokkal az előnyökkel, amiket a reform megígér.

Schackleton

délsarkai kutató menekülésének története

Az Antarktisz hősenek megérkezése Huswikba

(Páris, február 23. Az Uj Kelet tudósítójától.) A Hat Világrész utleírásoroztatában néhány nap múlva jelenik meg Shackletonnak, a hírneves délsarkai kutatónak „Dél“ című kötete. Ebből vesszük át azt a megkapó fejezetet, amelyben Shackleton elbeszéli, miképpen csöppent vissza robinsoni számkivettségéből az emberi civilizációba — Dél-Georgia szigetén, „az Antarktisz kapujában“, ahol évekkal később a halál örökre megállította hódító útján a hatodik világrész felfedezőjét.

Ugy éreztük, végére jutottunk küzdelmes utunknak. Láttuk már a fekete parton megtört apró hullámfodrokat, típegő pingvineket, a homokban elnyúló fókákat. Félhétre járt. Megrengtem az örömtől — nem gőzsp hangja volt az, ami megütötte fülemet?! A bálnavadász-állomásokon ebben az órában van az ébresztő...

Izgatottan lestük óránkon a hét órát, amikor a bálnavadászokat munkákra terelik. Perenyi pontossággal megszólalt a gőzsp. Soha nem hallottunk edesebb muzsikát. Az első „emberi“ hang, amely kívülről, a nagyvilágból, elhatolt felünkbe 1914 december óta.

Délután felkapaszkodtunk az utolsó hegyhátra. A magaslatról megpillantottunk egy kis gőzöst. Bálnavadász-hajó volt, éppen befelé tartott az öbölbe. Kevéssel később vitorláshajó árbocai bukkantak föl a kikötőben. Apró emberi alakok vonták magukra figyelmünket. Csak azután vettük észre a stromnessi bálnavadász-állomás pajtaszerű épületeit. Ezen a helyen megálltunk néhány percre és még egyszer kezét szorítottunk meg hatottan.

Óvatosan indultunk lefelé a lejtőn, amelynek alján kényelem és meleg vár reánk.

Egyszer csak kellemetlen hang ütötte meg füleinket. Vizeses zuhogása volt. Kétoldalt járhatatlan jégzirték.

Sziklához erősítettük kötelünket, aztán Worsley és én lebecsültünk Creant. A kötélen függve egészen belevesszük a zuhatag vizébe és lélekzet után kapkodva érkezett meg a vizeses alája. Utána én siklottam alá a kötélen, majd Worsley.

A szekercét lehajítottuk a vizeses tetejéről és a hajónaplót is, egyik zubbonyunkba burkolva. Eanyi volt az átázott ruháinkon felül, amit magunkkal hoztunk az Antarktiszról, amely fél másfél éve kitűnő hajóval, tökéletes felszereléssel és — duzzadó reménységgel keltünk utra.

Dermedten a hidegtől, de könnyű szívvvel, boldogan indultunk tovább a bálnavadász-állomás felé.

Elértük a telepet, átlóholtunk az „emésző ház“-on, amely sötét volt belül. A ház tulsó végén kijutottunk a szabadba. Egy öreg ember vetődött utunkba. Meg se várta, hogy kérdezhessünk valamit. Ijedten menekült, mintha magával az ördöggel találkozott volna. Kiértünk a rakadópartra, az ügyeletes fel sem nézett munkájából.

— Itthon van Mr. Sorlle? — kérdeztem.

— Itthon, — felelte és ránkmeresztette a szemét.

— Szeretnék beszélni vele — mondtam.

— Kik maguk? — kérdezte.

— Hajótörtek: a sziget tulsó feléről jövünk.

— Átjöttek a szigeten? — kérdezte. Hangjából kiért, hogy nem hiszi.

De azért elment az intező házába. Mi követünk. Később tudtam meg, hogyan jelentett be bennünket Mr. Sorlle-nak. Azt mondta neki:

— Három furcsaképu ember van itt, azt mondják a tulsó partról jönnek. Kinn hagytam őket. (Érthető óvatosság, kétségkívül!)

Mr. Sorlle kijött az ajtóba és így szólított meg:

— Nos?

— Nem ismer? — kérdeztem.

— A hangját ismerem, — felelte bizonytalanul. — Maga a Daisy matróza.

— Shackleton vagyok.

— Jöjjenek be. Jöjjenek be.

— Mondja csak, mikor lett vége a háborúnak?

— A háborúnak nincs vége — felelte.

— Milliósámra gyilkolják egymást az emberek. Európa megőrült. Az egész világ megőrült.

Első éjszakánk a bálna-vadásztelepen felséges volt. Crean és én Mr. Sorlle házában egyik gyönyörűség hálószobájában kaptunk éjjeli szállást és olyan kényelmet élveztünk, hogy nem tudtunk aludni.

Reggeli után Sorlle körülvitt motoresonán Huswik-ba. Éber figyelemmel hallgattuk házigazdánk elbeszélését a háborúról. Mintha csak halottainkból ébredtünk volna rá erre a világra, — erre az ezerszázott világra — időbe telt, amíg hozzáfutottunk elménket ezekhez a regeszertü történetekhez. Nemzetek vérben-vasban, hősiesség, emóermészárlás... A szemünket dörzsöltük „álmélkodásunkban. Nem volt még egy civilizált ember a hat világrészben, aki ily tökéletes tudatlanságban leledzett volna a világot megmozgató eseményekről, a világtörténelem legnagyobb háborújának két esztendejéről, mint mi, amikor idecsöppentünk a stromnessi bálna-vadásztelepre.

Nem lesz Csehszlovákia

A törvényszék hármast az elsőfokú

(Cluj-Kolozsvár, dősítójától.) Lapunk adunk arról, hogy egyezségi ügyben új nyíben dr. Anca t hozott az ügyben, a lepetést kolozsvári j ugyanis az adós és akarata ellen elrende tást azzal az indokol kozó rendelkezési megiszünése után pedig — az indokol szeregyezségi eljárás bíróság is helybenha

Mint ismeretes, kérte maga ellen a ségi eljárás megindít toriumot kért hitelez séget ajánlott fel. volt szüksége, mert lefoglalta Fränkel helyzetbe sodorta.

A kényszeregyezsék nem fogadták a törvényszék megszű kényszeregyezségi t megnyitás következe közben visszakarta a a helyzetbe került. Ez meg is történt. A mint a hitelezők a vényszékhez, hogy a a hitelezők követelése tal megszűnt az a j nyitáshoz szükséges. mellett, ennek dac tását.

Felbevezés folytá törvényszék hármast itette az elsőfoku határozatot hozott. csőd megindítást és Fränkel jogi képviselő indokolásait, melyek itéletének megsemmi döntése jogászoköl keltett.

Csehszlovákia

A Jókai-centennári ország

(Prága, február 23. tól.) Komáromban, szombaton megkezdés százéves évforduló. A város este pazar kedvelők az „Arad“ híresebb szinpadit református teológus melyen Sziij Ferez ünnepi beszédet. A gen Bella Method mestere képviselte. Az ünnepségen társasági elnök, valamint a prágai követségek üdvözlő egyesülete nevében tanár hajtotta meg ismerés zászlaját.

Ezután Császár temi és irodalmi t budapesti Nemzeti beszédet. Beszédet egyetemek rektor kiküldöttéi. Feszti jelentette, hogy az Komáromban lét ajándékozni. A de koszoruzta meg J bál volt, amelyen előkelőségek is na

Hasonló fény narium alkalmából országai részén Jól jelent több minisz

Nem lesz csőd a Fränkel-féle kényszeregyezségi ügyben

A törvényszék hármastanácsa megsemmisítette az elsőfoku bíróság határozatát

(Cluj-Kolozsvár, február 23. Az Uj Kelet tudósítójától.) Lapunk egyik legutóbbi számában hírt adtunk arról, hogy a Fränkel Mór-féle kényszeregyezségi ügyben újabb fordulat állott be, amennyiben dr. Anca törvényszéki bíró olyan döntést hozott az ügyben, amely méltán keltett nagy meglepetést kolozsvári jogász körökben. Dr. Anca bíró ugyanis az adós és az összes hitelezők kifejezett akarata ellen elrendelte Fränkel ellen a csődmegnyitást azzal az indoklással, hogy a törvény idevonatkozó rendelkezései értelmében a kényszeregyezés megszűnése után csődmegnyitás következik, már pedig — az indoklás szerint — ez esetben a kényszeregyezségi eljárás megszüntetését a másodfoku bíróság is helybenhagyta.

Mint ismeretes, Fränkel mintegy évvel ezelőtt kérte maga ellen a törvényszéknél a kényszeregyezségi eljárás megindítását. Tulajdonképpen csak moratoriumot kért hitelezőitől mert 100 százalékos egyezséget ajánlott fel. A moratoriumra pedig azért volt szüksége, mert a kormány nacionalizálás miatt lefoglalta Fränkel két erdejét, ami aztán válságos helyzetbe sodorta.

A kényszeregyezségi tárgyalások alatt a hitelezők nem fogadták el a felajánlott egyezséget és a törvényszék megszüntette a kényszeregyezséget. A kényszeregyezségi törvény értelmében ezután csődmegnyitás következett volna, azonban Fränkel időközben visszakapta a lefoglalt erdőket, miáltal abba a helyzetbe került, hogy hitelezőit kielégíthette. Ez meg is történt. A meg egyezés után úgy az adós, mint a hitelezők azzal a kéréssel fordultak a törvényszékhez, hogy mellőze a csődmegnyitást, miután a hitelezők követelése ki lettek egyenlítve és ezáltal megszűnt az a jogi feltétel, amely a csődmegnyitáshoz szükséges. Anca bíró, a fenti indoklás mellett, ennek dacára elrendelte a csőd megnyitását.

Felbontás folytán ma foglalkozott az ügygel a törvényszék hármastanácsa. A tanács megsemmisítette az elsőfoku bíróság döntését és olyan határozatot hozott, amely szerint mellőzi a csőd megindítást és teljes egészében magáévá teszi Fränkel jogi képviselőjének, dr. Fischer Józsefnek indoklásait, melyek alapján kérte az elsőfoku bíróság ítéletének megsemmisítését. A bíróság ilyen irányú döntése jogász körökben általános meglepetést keltett.

Csehszlovákia a komáromi Jókai ünnepélyen

A Jókai-centennáriumi ünnepségei a magyarországi Komáromban

(Prága, február 23. Az Uj Kelet tudósítójától.) Komáromban, Jókai születése helyén, már szombaton megkezdődtek a Jókai születésének százéves évfordulójára rendezett ünnepségek. A város este pazarul ki volt világítva. A műkedvelők az „Aranyember“-t, Jókai egyik leg híresebb színpadi művét adták elő. Vasárnap a református theológián hatalmas ünnepség volt, melyen Szijj Ferencz, volt polgármester tartott ünnepi beszédet. A cseh kormányt az ünnepségen Bella Method dr., Pozsony város polgármestere képviselte.

Az ünnepségen felolvasták Masaryk köztársasági elnök, a szenátus és képviselőház, valamint a prágai lengyel, görög, japán, magyar követségek üdvözlő leiratát. A szlovák írók egyesülete nevében Bujnak Pál prágai egyetemi tanár hajtotta meg Jókai szelleme előtt az elismerés zászlaját.

Ezután Császár Elemér, a budapesti egyetemi és irodalmi társaságok, Sikabonyi Antal a budapesti Nemzeti Múzeum nevében mondott beszédet. Beszédet mondtak a szegedi, debreceni egyetemek rektorai és számos más egyesület kiküldöttei. Feszty Árpádné Jókai Róza kijelentette, hogy az összes Jókai-relikviákat egy Komáromban létesítendő múzeumnak fogja ajándékozni. A délután folyamán óriási tömeg koszorúzta meg Jókai szülőházát. Este Jókai-bál volt, amelyen a cseh polgári és katonai előkelőségek is nagy számban vettek részt.

Hasonló fényes ünnepelték meg a centennáriumi alkalmából Komárom város magyarországi részén Jókai emléket, amelyen megjelent több miniszter, a nemzetgyűlés alelnöke

és több író. A megnyitó beszédet Alapi Gáspár polgármester mondta. Utána Klebelsberg Kuno kultuszminiszter mondott beszédet. A beszédek után a Petőfi-társaság, a Jókai köznevelődési egyesület nagygyűlést tartottak. Este kilenc órákor hangverseny volt pesti

operaénekesek és művészek részvételével.

A budapesti Otthon-körben Rákosi Jenő mondott Jókai emléket méltató beszédet. Márkus Emilia Babits és Jókai-verseket szavalt. Magyarország nagyobb városaiban mindenütt tartottak Jókai-ünnepségeket.

Nyomorognak a pádovai egyetemen tanuló erdélyi zsidó diákok

A diákok felhívása az erdélyi zsidó anyákhoz és lányokhoz

(Cluj-Kolozsvár, február 23. Az Uj Kelet tudósítójától.) A romániai egyetemi viszonyok rengeteg erdélyi zsidó diákot kényszerítettek arra, hogy külföldi egyetemeken keressék tudományos boldogulásuk lehetőségeit. Bécs, Berlin, Páris, sőt Pittsburg egyetemén is számosan vannak zsidó diákok, akik megbirkózva a legsúlyosabb anyagi nyomorúsággal, tanulnak, szenvednek azért a zsidó jövődjéért, melynek a jelenbe nővő gyökereit mindenütt a gyűlölet kezdte ki. Legutóbb az olasz egyetemekre mentek nagy számmal erdélyi zsidó diákok, mert úgy vélték, hogy az olasz egyetemen hagyományos szabadszelleme, az olasz nép vendégszerető jelleme, az olaszországi zsidóság jóindulata könnyebbé és elviselhetőbbé teszi számukra a számkivetettséget.

Szerkesztőségünkbe az olaszországi diákoktól szinte hetente érkező levelek, ennek éppen az ellenkezőjét bizonyítják. Ezek a levelek az olasz egyetemeken, de különösen a Páduában élő erdélyi zsidó diákok szinte hihetetlen nyomorúságáról számolnak be és olyan elkeseredésről tesznek tanúságot, mely az áldozatkész erdélyi zsidóság ember-szeretetét, jövőjét, aggodó gondját a legnagyobb áldozatokra kellene, hogy inspirálja.

A páduai egyetemen tanuló erdélyi zsidó diákok számtalan levélben haagsulyozzák, hogy olaszországi zsidó testvéreiknél siket fülekre talál minden kérésük, minden akciójuk, amelyekkel támogatásuk érdekében hozzájuk fordulnak. Még mélyebb fájdalommal irnak diákjaink az erdélyi zsidóság közönyéről, mellyel rettentő nyomorúságukat nézik. Bizonyos, hogy ennek az elkeseredésnek nincsenek meg a reális alapjai, mert az erdélyi zsidóság minden bizonnal csak azért nem támogatta eddig az olaszországi diákokat, mert nem tudott, vagy nem tud ezeknek szörnyű nélkülözéseiről.

A páduai diákok jelentései szerint már az olaszországi egyetemekre is befészkelte magát egyes antisemita-alkulatok agitációja s egyes sajtó-organumokban hangok hallatszanak, melyek az erdélyi diákokat idegen betolakodónak nevezik s az egyetem falain belül is el-elhangzik a szokásos vád: — Ezek annak a népnek a fiai, amelynek se istene, se hazája se nyelve nincsen!...

Valószínű, hogy az ilyen természetű excessusok csak muló természetűek az olasz egyetemeken, melyek egy évvel ezelőtt a legnagyobb szeretettel fogadták falaik közé az erdélyi zsidó diákokat. De a nyomorúság állandósága megőrli az idegek türelmét s lázas nyugtalansággá változtatja a leghevesebb ellenállást is. Mert a páduai zsidó diákok szörnyen nyomorognak, éheznek; egyesek arcán a sok koplalástól már a tuberkolózis lázroszái jelentkeznek.

De nemcsak Erdély zsidó diákjai, hanem a budapesti s a világ minden más részéről a páduai egyetemre sereglett zsidó diákok között is sok a nyomorgó. Legsúlyosabbá az teszi helyzetüket, hogy semmiféle kereseti lehetőség nem nyílik számukra, mint Bécsben, vagy a többi világvárosokban. Feszültté teszi az is a helyzetet, hogy a tandíjat nem fizető külföldi diákok és a tandíj-fizetésre kötelezett belföldi diákok között súlyos ellentétet élveződnek ki.

Ilyen súlyos nyomorúság közepette fordul az Uj Kelet útján a páduai erdélyi zsidó diákság az erdélyi zsidósághoz, arra kérve, hogy ne hagyja őket, a jövődjéigéreteit elpusztulni a legsötétebb nyomorúságban.

— Gyuljanak fel bennetek a szeretet lángjai, — írják a páduai diákok — melynek forrása az a kétezeréves győtrelem, kin és megaláztatás, mely mindannyiunk közös osztályrésze. Vizes, sötét szobákban kimlódják át pária-életüket gondoktól barázdált koravén arcaik testvéreik életüket. Érezték azt velük azt a kétségbeesett félelmet, melyet afelett éreznek, vajjon mi lesz velük holnap, ha majd ezekből a nyomorúságos lakásokból is kidobják őket, ha nem lesz meg többé az a darab száraz kenyér sem, amelyen ma életüket tengetik!

Hozzátok fordulunk — vallási árnyalatokra való tekintet nélkül — zsidó anyák és zsidó leányok,

akik a sziv vallását valljátok magatoknak. Bennetek bizunk, a ti gyöngédségekben, nőies finomságokban, a ti szeretetekben. Ez a szeretet Magyarországon már csodákat művelt, száz és száz külföldön tanuló diáknak adta meg a lehetőséget a tanulásra...

Hisszük, hogy a páduai zsidó diákok felhívása, mellyel az erdélyi zsidóság szeretetére és támogatására apellálnak, nem fog eredménytelenül elhangzani s az erdélyi zsidóság anyagi lehetőségeinek teljes latbavetésével fog száműzött fiatal véreinek támogatására sietni. Első sorban a külföldön tanuló zsidó diákok segélyezésére alakult bizottságnak kell akcióba lépnie.

Román-magyar konferencia készül

Budapest, február 23. A magyar kormány a Romániával való vasúti és postai forgalom megjavítása érdekében bukaresti követét megbízta, hogy tegye meg a szükséges lépéseket egy román-magyar vasúti konferencia összehívása érdekében.

Pipereszappan
az előkelő közönség
kedvelt bőrápóloja

Ismét kisajátították a Haggibbor sportpályáját

A járási agrárbizottság jogtalan határozata. Megváltoztatták egy végérvényes döntést

(Cluj-Kolozsvár, február 23. Az Uj Kelet tudósítójától.) Kolozsvár sportköreit egy példátlanul álló jogi eset foglalkoztatja: a járási kisajátító bizottságnak egy határozata, amellyel a Haggibbor sportegyesületet egyszerűen megfosztják sportpályájától.

Az eset előzményei a következők: A Haggibbor sportpálya rt. körülbelül két évvel ezelőtt az Attila-ut végén nagyobb telket vásárolt sportpálya céljaira és a telken megkezdte a talajjavítási és egyéb munkálatokat. A Haggibbor a telek vételára és javítási munkálataira eddig közel félmillió lejt költött el.

Körülbelül másfél évvel ezelőtt a kolozsvári járási kisajátító bizottság váratlanul kisajátította a Haggibbor telkét azzal az indoklással, hogy a telek rendkívül alkalmas városi tisztviselőtelep létesítésére. A Haggibbor ezt a határozatot megfellebbezte a megyei kisajátító bizottsághoz, amely, minthogy belátta a járási bizottság határozatának teljes jogtalanágát, 426/923 számú felebbezési végzésével felmentette a telket a kisajátítás alól. Ez a határozat azóta jogerős lett, mert a bukaresti legfelsőbb agrárbizottságnál egy éven belül senki nem kért felülvizsgálatot. A földreform-törvény hatvanharmadik szakasza alapján ezáltal

a megyei kisajátítási bizottság határozata megtámadhatatlanná vált, amelyet a törvény világos előírásai szerint többé tárgyalni sem szabad.

Ezen abszolút világos jogi helyzet ellenére a járási kisajátítási bizottság ma megtartott ülésén újból tárgyalás alá vette a Haggibbor sportpálya ügyét, most már azon a címen, hogy a telekre a görögkeleti szeminárium épülete és tanári lakások céljaira van szükség.

A járási kisajátító bizottság tárgyalásán dr. Crucin Honoriu táblabíró elnökölt és részt vett rajta a földosztó Központi Hivatal kiküldöttje, Porutju Emil görögkatolikus lelkész és egy kerületi gazdasági tisztviselő. A Haggibbor pályarészvénytársaságot a tárgyaláson dr. Kepes Imre ügyvéd képviselte. Dr. Kepes hosszabb beszédben mutatott rá arra, hogy a Haggibbor sportpályának újabb kisajátítási tárgyalása valósággal jogi lehetetlenség, mert ezáltal a kisajátító bizottság

a legelősebben szembehelyezkedik a kisajátítási törvény szigorú rendelkezéseivel.

Bebizonyította, hogy a megyei kisajátítási bizottság felmentő határozata immár *res judicata*, amelyet megtámadni nem lehet. De ezenkívül maga a földreformtörvény jogot biztosít arra, hogy testnevelési célokra telkek kisajátíthatók, vagyis ha a Haggibbornak nem volna kötelessége, hogy a Haggibbornak másoktól sajátítson ki földet, nem pedig, hogy a Haggibbor sportpálya rt. daga pénzen szerzett és kiharcolt telkét most másoknak elvegye. Dr. Kepes kifejtette, hogy alkalmasabb helyet egész Kolozsváron nem találtak és három évi nehéz megfontolás után esett a választás éppen erre a telekre. Végül ünnepélyesen kijelentette, hogy

a Haggibbor ragaszkodik a legalitás és a törvények tiszteletben tartásának elvéhez és tiltakozik a telek elkobozása ellen.

A járáskisajátítási bizottság dr. Kepes megcáfolatlan érvei ellenére, rövid tanácskozás után meghozta határozatát, amely elrendeli a kisajátítást a Haggibbor sportpályájára. A határozat azonban megállapítja, hogy a Haggibbornak joga van hasonló területtel való kártalanításra. A bizottság a *res judicata* kifogást azzal az érveléssel vetette el, hogy jelen esetben nem bírói, hanem közigazgatási eljárásról van szó.

Dr. Kepes a határozat meghozatala után azt kérdezte a bizottságtól, hogy megtarthatja-e a Haggibbor birtokában a jelenlegi területet mindaddig, amíg a másikat meg nem kapja. A felelet a leghatározottabb tagadás volt, vagyis ha a következő fórum elutasítja a felebbezést, úgy a Haggibbornak azonnal át kell adnia a telket.

A járási kisajátító bizottság határozata teljesen példátlanul áll a romániai jogszolgáltatás történetében és ha azt a legrövidebb időn belül nem orvo-

solják, veszedelmes precedenset képezhet a jövőre: Ilyenformán a legsúlyosabb jogbizonytalanság üthet fel az országban a fejét, mert az a sok százezer

A palesztinai társaskirándulás

(Cluj-Kolozsvár, február 23. Az Uj Kelet tudósítójától.) Jelentette az Uj Kelet, hogy a kolozsvári és bukaresti Palesztinahivatalok kezdeményezésére nagyszabású Palesztina-kirándulás van tervbe véve. A kirándulók részvesztése a jeruzsálemi egyetem április elsejei megnyitói ünnepségén és a husvéti ünnepet is az épülő Zsidóországban fogják eltölteni.

A kirándulás azonban csak úgy valósítható meg, ha arra idejekorán megfelelő számú résztvevő jelentkezik, minthogy a kirándulás céljára külön hajót kell bérelni. Ép ezért felkérjük mindazokat, akik az alábbi feltételek mellett résztvenni óhajtanak a páratlanul érdekesnek és élvezetesnek ígérkező kirándulásra, hogy március 1-ig ezen szándékukat kötelező formában jelentsék be az Uj Kelet szerkesztőségének.

A kirándulás költségei némileg eltérnek a legutóbb közölt adatoktól, minthogy a hajóstársaságok éppen a nagyobb forgalom miatt felemelték tarifájukat. A kirándulás időtartama a következő: Indulás Constanzából március 25-én, érkezés Jaffába március 30-án. Indulás Jaffából április 17-én, érkezés Constanzába április 21-én.

Az utlevelet minden kirándulónak magának kell megszereznie, s minthogy az indulásig mindössze négy hét áll rendelkezésre, az erre

Változatlanul tart a diáksztrájk

A diákok egy töredéke feladta a sztrájkot

(Cluj-Kolozsvár, február 23. Az Uj Kelet tudósítójától.) A központi diáktanácsnak az általános sztrájkot bejelentő kommunikéjére, a többi egyetem diákjaival szolidárisan, a kolozsvári egyetemi hallgatóság is sztrájkba lépett. Péntek reggel nyolc órától a kolozsvári egyetemen szünetelnek a kurzusok.

Mindjárt a sztrájk első napján összeült az egyetemi tanács s határozatban mondották ki, hogy a sztrájkolókat a fennálló rendszabályok alapján fogja elítélni. Kimondotta továbbá, hogy 23-ig haladékot ad a diákságnak. Ha azonban addig sem térnek vissza az előadásokra, kilépetteknek tekintik őket, mely után csak az egyetem bezárása következhetik. Az egyetemi tanácssal harmónikusan a hatóság is megette a szükséges óvintézkedéseket, rendőr- és katonapatrulok cirkáltak az egyetem környékén, míg bent az egyetem előcsarnokában kétfelől szuronyos katonai kordont állítottak fel a téparancsnokság, hogy a gyülekezést az egyetem területén is megakadályozza.

A sztrájk második napján, szombaton, az egyetemi ifjuság kérvényt nyújtott be a rektorátushoz, melyben a vezetők kérték néhány teremnek az átengedését azzal az indoklással, hogy az ifjuság gyűlést szeretne tartani, melyen állást foglal a sztrájk kérdésében.

Az egyetemi rektor a tegnap délelőtt egy új határozatot függesztett ki, melyben leghatározottabban elutasította az ifjuság kérését, azzal az indoklással, hogy az egyetemi törvények csak olyan gyűlést engednek meg az egyetem területén belül, mely a hallgatók speciális tanulmányaira vonatkozik. A határozat különben újból felhívja a hallgatóságot a sztrájk befejezésére azzal a megjegyzéssel, hogy ha ez megtörténik, és az egyetemen teljesen helyreáll a rend, akkor az egyetemi tanács készséggel meghallgatja az ifjuság sérelmeit és ha úgy találja, orvosolni fogja azokat.

Tegnap minden fakultáson szüneteltek az előadások. A mai napon azonban már enyhült a sztrájk és az orvosi fakultáson a délelőtt folyamán kevésszámú hallgatóság előtt előadást is tartottak a tanárok. Délután, miután hallga-

kisajátítási ügy, amely immár végérvényesen elintéztetett, márol-holnapra bármely alsóbb hatóság által ismét szőnyegre teríthető. Biznunk kell azonban benne, hogy a megyei kisajátító bizottság mint felebbezési fórum, reparálni fogja ezt a hallatlan jog sérelmet, vagy pedig maga a járáskisajátítási bizottság fog idejében gondoskodni róla, hogy a Haggibbor valóban teljesen egyenértékű és sportpálya céljára minden tekintetben alkalmas telekkel kárpótolassék.

irányuló lépéseket a legsürgősebben kell megtenni.

A költségekre vonatkozólag a kirándulást rendező bizottság kétféle módozatot állapított meg.

I. Teljes ellátás hajón és Palesztinában, az összes hajó- és vasutjegyek, szálloda és ellátási költségek, kirándulások Palesztinában, egyszóval teljes ellátás Constanzából Constanzáig: II. oszt. 35.000 (harmincötezer) lei, I. oszt. 50.000 (ötvenezer) lei. A palesztinai program precíz részletezése a közeli napokban érkezik meg a rendező bizottság palesztinai megbízottjától.

II. Akik nem akarnak résztvenni a palesztinai társas ellátásban, résztvehetnek a kirándulásra olyformán, hogy csak a hajójegyet fizetik.

Hajójegy ára oda és vissza:

I. osztály (teljes ellátással a hajón) 20.000 lej.
II. " " " " " 14.400
III. " " (ellátás nélkül) " 5.000 lej.

A részvétel legfontosabb feltétele, hogy minden jelentkezőnek legkésőbb március 1-ig letétbe kell helyeznie a kirándulást rendező bizottságnak Marmorosch Blank bankháznál nyitott folyószámlájára a részvétel költségeinek felét, amely garanciául szolgál arra, hogy az összes jelentkezők részt is fognak venni a kirándulásra.

tók nem jelentek meg, sehosem tartottak előadást. Ma délután tanárkari ülést tartanak, amelyen a szükséges intézkedések foganatosítását fogják megvitatni.

A bukaresti egyetemen ma délelőtt kevésszámú hallgató előtt rendezték az előadásokat. Tatarescu miniszter a bukaresti hírlapírók előtt kijelentette, hogy a diákok között egyre jobban hódít a sztrájkellenes hangulat. A miniszter kijelentéseinek meggyőző cáfolatát ma délután a bukaresti egyetem főbejárata előtt tettegéses összetűzésre került a sor a román és zsidó diákok között. Egy diák a helyszínrre siető Ranetti rendőrspektort is inzultálta.

Márciusban jelenik meg a zöld könyv

Bukarest, febr. 23. Hivatalos jelentés szerint a kormány márciusban bocsátja közre a zöld könyvet, amely az elmúlt év külpolitikai tárgyalásait, a párisi konferencia anyagát és a német konfliktus adatait öleli fel.

Mielőtt kavéházát renoválja,

kérjen árajánlatot és terveket

Kissling Rudolf és Fia

román csillár- és bronzárnyagtól Timisoara

Tavaszi ruhák festése, tisztítása megkezdődött Czinknél, Cluj

Az Uj Kelet
ság na
Szerkesztik
Felelős szerk
Előfizetési a
240 lei
Az Uj Kelet
megjel

Négyszáz
huszonharm
a Bibliát. N

Kedd

5865 Sövat
1925 február

biloni fogság
zésével. Phil
emliti az öte
sleges szerke
illeti, nagyon
pergamenek
helyütt hibát
landóan; elfő
számítás után
mud befejező
különösen a
kilencedik sz
Tórást nyelv
Amikor meg
vegét, ebbeli
ban is leszög
retikus szöve
magyarozott
a Tóra szöve
gondot fordít
a versek és s
lálták úgy M
mentum többi
egyedik száza
ben Naftali k
tást tettek a
amelynek az
riási maszora
mint a kereszt
A Biblia r
tette meg a Z
zatával Bolog
Tizenegy évv
őtestamentum
san elkelt, ho
belőle. 1494-b
egy új kiadás
a Bibliát a hé
szöveggel is.
ből való. A k
Bomberg-féle
került ki a ny
kiadások még
majd a Buxtor
féle, Amsterda
1776-ban adtak
a diszkiadások
trátorok képei
vezetesebb a D
Német nyelven
zetesebb a Men
nél is szabatos
pedig a Bernfe
zül az alexandi
A görögön kiv
nevezetesebb az
korszakból ered
amelyek azonb
tek. A Kald ny
az Ontilos ford
nálak. Manaps
gon, amelyre
Szentkönyve.

E nap neve
helyezték át a
Londonba.

Tavasziérfisz

óriási választé

HIREK

Az Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bánági zsidó ság napilapja
 Szerkesztők: Giszkalay János és dr. Marton Ernő-
 Felelős szerkesztő Dr. Marton Ernő
 Előfizetési árak: Egy hónapra 85 lei, negyedévre
 240 lei, félévre 460 lei, egész évre 850 lei.
 Az Uj Kelet cikkeinek utánnyomását csak a forrás
 megjelölésével engedjük meg.

A mai naptár

Négyszázharminchétféle év előtt, 1488 február huszonharmadikán rendezték először sajtó alá a Bibliát. Nagy dátum, mert innen kezdve a

Kedd
 5865 Sivat 30
 1925 február 24

Szentírás eljutott olyan területekre is, ahol a pergamenre és papírosan írott másolatok nem igen juthattak. A Biblia első megírt feljegyzésével csak Jósua Szirach könyvének előbeszédében, a rendes időszámítás előtt százharminc évvel találkozunk. A nagy zsidó zsinat férfiai (Ansé kenezet hagedola) azonban már a babiloni fogság előtt foglalkoztak a Biblia rendezésével. Philon alexandriai bölcész már ugy említi az ótestamentumot, mint befejezett, egységes szerkezetű művet. Ami magát a szöveget illeti, nagyon valószínű, hogy az idők során a pergamenek másolói talán tévedésből több helyütt hibát iktattak a Tóra szövegébe. Alandóan elfogadott szövegről a számítás utáni hatodik századtól, vagyis a talmud befejezésétől kezdve lehet szó, amikor különösen a tiberiási zsidó tudósok egészen a kilencedik századig alaposan tanulmányozták a Tórát nyelvtani és exegézisi szempontból. Amikor megállapították a Tóra végleges szövegét, ebbeli munkálkodásuk eredményét írásban is lejegyezték. Ez az ugynevezett maszoretikus szöveg. Azóta a másként olvasott, vagy magyarázott szót, mint szövegváltoztatást (keri) a Tóra szövegébe jegyezték fel. Emellett nagy gondot fordítottak az írásjelek alkalmazására, a versek és szakaszok méretére és megszámlálták úgy Mózes öt könyve, mint az ótestamentum többi könyveinek betűit is. A tizenegyedik században Aharon ben Aser és Jakob ben Naftali keleti zsidó tudósok összehasonlítást tettek a különböző olvasási módok között, amelynek az lett az eredménye, hogy a tiberiási maszora alapjául szolgált egy zsidó, mint a keresztény hívők számára.

A Biblia részei közül először Kimchi jelentette meg a Zsoltárok könyvét saját magyarázatával Bolognában. Ez még 1477-ben volt. Tizenegy évvel később jelent meg a teljes ótestamentum Soncinóban. A könyv oly gyorsan elkel, hogy egyre-másra kellett nyomni belőle. 1494-ben már Bresciában is készült egy új kiadás. Ezután már sűrűbben adták ki a Bibliát a héber szöveg mellett más nyelvű szöveggel is. Az első „poliglott“ biblia 1514-ből való. A későbbi bibliai kiadások alapjául a Bomberg-féle Biblia szolgált, amely Velencében került ki a nyomdából 1525-ben. Híres Biblia-kiadások még: A rabbi Jakob ben Chajim-féle, majd a Buxtorff-féle Bazelen, az Athias Josef-féle, Amsterdamban és a Kennikott-féle, amit 1776-ban adtak ki. Se szeri, se száma azoknak a diszkidásoknak, amelyeket a legjobb illusztrátorok képeivel hoztak ki. Ezek közül legnevezetesebb a Doré-féle, továbbá Lilien Bibliája. Német nyelven a Luther biblia kívül legnevezetesebb a Mendelsshon Mózes fordítása, de ennél is szabatosab a Zunz-féle fordítás, újabban pedig a Bernfeld-féle. A régebbi fordítások közül az alexandriai Septuaginta áll első helyen. A görögön kívül a latin fordítások közül legnevezetesebb az Itala, amely az első keresztény korszakból ered. Nevezetesebb a szir fordítások, amelyek azonban a Septuaginta szerint készültek. A Kald nyelvű fordítások közül legrégibb az Ontilos fordítása, amelyet a zsidók is használnak. Manapság azonban nincs nyelv a világon, amelyre le ne lenne fordítva a zsidók Szentkönyve.

E nap nevezetessége még, hogy 1919-ben helyezték át a cionista szervezet központját Londonba.

— **Jókai-lakoma a kolozsvári kisebbségi ujságiróklubban.** A kolozsvári kisebbségi ujságiróklub Jókai születésének százéves évfordulója alkalmából lakomát rendezett, melynek ünnepi szónoka Krenner Miklós dr., az erdélyi publicisztika egyik legmarkánsabb egyénisége volt. A kiváló író-tanár, akinek Spectator néven írt vezércikkei a magyarság körében állandó feltűnést keltenek, megragadó szavakkal tett hitvallást amellett a nemes liberalizmus mellett, melynek egyik legharcosabb és legintranszigenőbb egyénisége Jókai Mór volt. Krenner Miklós Jókai életéről és munkásságáról emlékezve, rámutatott arra, hogy Jókai élete — mintegy szimbólusként — a zsidó fiúval és a zsidó leánnyal végződött.

— Jókai — folytatta Krenner beszédét — mint minden igazi művész — örök gyermek volt, aki nem ismerte az emberi arcokat, az emberek gonoszságát, de ezzel szemben egy hatalmasabb, ózondusabb világot teremtett. Ezt lehet az ortodox kritika eszközeivel lebecsülni, de nem lehet nem gyönyörködni benne, nem elringatózni titáni hullámain.

— Voltak ennek a nagy mesekötőnek sok realizmál mélyebb igazságlátásai. Ő már évtizedekkel ezelőtt hirdette a nemzetségek teljes egyenjoguságát, regényeiben egyforma piedesztált állított zsidónak, románának, tótnek. Nacionalizmusa, — mint minden igaz és becsületes nacionalizmus — internacionális volt, mely az egyetemes emberiség tengerébe torkollott. Mert — hangsúlyozta a szónok — a népek nem gyűlölik egymást, csupán a nemzetek, illetve a nemzetek élén álló politikusok, akik a népekből, a népek viszállyából félnek.

Ezután még Jókai hírlaprói munkásságát méltatta a szónok. A nagyhatású, mely gondolatokkal átszőtt beszédet az egybegyűlt előkelő hallgatóság színtüni nem akaró tapsokkal honorálta.

— **Doktorráavetés.** A cluji tudományegyetemen szombaton, 21-én avatták az összes orvos-tudományok doktorává Engel Dezsőt (Alba-Julia).

Ha nincs a zsidó közösségnek földje Erec Jiszraélben, hiányzik a politikai biztonság.

— **Dr. Cseke Ernőt átkísérték az ügyészségre.** Ma délelőtt dr. Cseke Ernőt, az orgazdaság miatt letartóztatott ügyvédet, a rendőrség átkísérte az ügyészségre. A vádtaács tizenöt napos vizsgálati fogságot ítél meg. Csekével együtt a letartóztatott betörők közül többet átkísérték a rendőrségről, kik ügyében a vizsgálatot Perzescu vizsgálóbíró fogja tovább vezetni.

— **Nagy havazás Berlinben.** Berlinből jelentik: Az éjszaka folyamán hatalmas havazás kezdődött, amely még folyton tart.

— **Ullmann Adolf, — a zsidó.** A budapesti Hitelintézet nemrégiben meghalt elnökéről, Ullmann Adolfról jegyzi fel budapesti munkatársunk:

Körülbelül másfél évvel ezelőtt Vázsonyi Vilmos a pesti zsidó hitközség egy küldöttségét vezette Bethlen miniszterelnökhöz, hogy a lengyel zsidók tömeges kiutasítására vonatkozó rendelkezéseit visszavonja. A küldöttségben Ullmann Adolf is részt vett. Vázsonyi rámutatott a tarthatatlan helyzetre, hogy polgárokat azért, mert nem szereztek meg illetőségüket, egy országból, ahol évek óta laknak, egyszerűen kiutasítsanak.

Bethlen kissé gondolkozott a válaszon, azonban ezt meg sem kezdhetette, mert Ullmann energikusan közbeszólt:

— Amit Vázsonyi mondott, annak minden szavát aláírom és azonosítom magam — mondotta. Elnöke vagyok a Hitelintézetnek és közölhetem excellenciáddal, hogy ipari vállalkozásaink részéről állandóan jelentést kapok, hogy régóta nálunk dolgozó tisztviselőket és munkásokat ezért utssítanak ki, mert zsidók. Ez képtelen állapot és ellene a leghatározottabban tiltakozom. Ha a kiutasításokat nem szüntetik be, akkor bankunk nemcsak, hogy új ipari vállalatokat nem léptet életbe, hanem beszünteti a már meglévőket is.

A miniszterelnök válasza fátyolozott és bizonytalan volt. Azonban attól a naptól kezdve a kiutasításokat felfüggesztették.

Ullmann Adolf régebben alig vett részt a zsidó közéletben és általában azt hitték róla hogy kitért. A növekedő antiszemitizmus azonban, mint a zsidók jobbait, akik azelőtt visszavonultságban éltek, őt is porondra szólította.

— **A csendőrségen véresre verték a letartóztatott párdányi parasztokat.** Párdányról jelentik: Ismeretes, hogy a párdányi képviselőválasztás lezajlása után a csendőrség mintegy harminc parasztgazdát őrizetbe vett. A letartóztatottak közül a következő napon tizenötöt szabadon bocsátottak, míg a többieket a csendőrségen a legbrutálisabban bántalmazták. Az egyik Temesváron megjelenő német napilap legutóbbi számában hosszú cikkben ismerteti a párdányi atrocitásokat. A lap szerint néhány letartóztatott annyira összeverték, hogy kórházba kellett őket szállítani. Így Parte Antalnak két bordáját, Neugebauer Henriknek vállpercét törték el, Lebauer Jánosnak kiütötték az egyik szemét, Schreiber Jakabnak pedig kezét törték el. A párdányi események a romániai és jugoszláviai svábság körében nagy felháborodást keltenek.

— **Georg Brandes és Einstein felolvasása a jeruzsálemi egyetemen.** Jeruzsálemből jelentik: A héber egyetem megnyitását követő napon az egyetemen Georg Brandes, a híres író és kritikus és Albert Einstein tanár előadásokat fognak tartani. A későbbi napokon dr. Chajesz bécsi főrabbi, dr. H. Hertz, londoni országos rabbi és dr. Izrael Lévi francia országos főrabbi fognak felolvasni. A megnyitó napon nyomban az ünnepek után lord Balfour fog előadni. Este az egyetem hallgatói és a jeruzsálemi középiskolák tanulói hatalmas fáklyamenetben fogják ünnepelni a nagy napot.

— **Janovics Jenő kapta meg az ezidei Beöthy-díjat.** Budapestről jelentik: Az a bizottság, mely évente a magyar színészet legkiválóbb és érdemekben leggazdagabb tagjának ítéli oda a Beöthy-féle alapítvány díját, az idei díjat Janovics Jenőnek, a kolozsvári Magyar Színház igazgatójának ítélte oda. A díjat Janovics Jenő az erdélyi magyar színészet körül kifejtett érdemei fejében nyerte el.

— **Egy nagyváradai uriaszony öngyilkossága.** Váradról jelentik: Tegnap éjjel egy előkelő nagyváradai uriaszony, Vlád Gusztávné veronállal megmérgezte magát és hosszas szenvedések után ma délelőtt meghalt. A szerencsétlen uriaszony öngyilkosságát az anyósa vette észre, aki éjfél tájban a szalonból hörgést hallott. Mikor benyitott a szobába, Vládné már eszméletlenül feküdt a földön. Az életunt nő hosszú levelet hagyott hátra, de öngyilkosságának okát nem jelöli meg.

* **Biztosítsuk életünket és vagyonunkat a Franco-Romana Ált. Biztosító Rt.-nál.** Képviselőt az ország minden helységében.

* **Aki Purgót vesz eredeti dobozban, biztosan megkönnyebbül.**

* **Műhímző-műhely.** Elvállalja mindenféle zsidó és keresztény templomi munkának a legregibb, eredeti francia módszerű arany és ezüst hímzését, egyházi és világi zászlók, díszmunkák, estélyi ruhák és egyensapkák hímzését selyemmel, gyönggyel vagy arannyal. Nagy Matild Str. Tunarilor (Zápolya-utca) 17/a.

Nagy
harisnyavásár
 mélyen leszállított árakkal.

K ötött harisnya minden színben	lei	25
F lohr-harisnya minden színben	lei	53
M uszlín harisnya divat-színben	lei	69
C érna-muszlín minden színben	lei	98
S elyemfátyol harisnyák minden színben	lei	125

BLATT
 FÖTÉR 13
 Divatcentrumban és kőfőttárunkban érthet választást!
 A legjobb harisnyák csak BLATT-nál kaphatók!

Tavaszi férifiszövetajándékok
 óriási választékban érkeztek az

URANIA férfi-konfekció áruházba

Cluj, Cal. Regele Ferdinand 34.
 URANIA mozgóval szemben.
 Ruhák részletfizetésre is

végérvényesen elin-
 ly alsóbb hatóság ál-
 Bizunk kell azonban
 ó bizottság mint fe-
 a ezt a hallatlan jog-
 áraskisajátítási bizott-
 róla, hogy a Haggib-
 kú és sportpálya cél-
 as telekkel kárpo-
lás
 sebben kell meg
 ag a kirándulást
 óozatot állapított
 Palesztinában. az
 szállója és ellátási
 sztiában, egyszó-
 l Constanzaig: II.
 lei, I. oszt. 50.000
 program precíz
 n érkezik meg a
 megbízottjától.
 szvenni a palesz-
 hetnek a kiránu-
 hajójegyet fizetik.
 s vissza:
 a hajón 20.000 lej.
 14.400
 5.000 lej.
 ltétele, hogy min
 március 1-ig le-
 dulást rendező bi-
 k bankháznál nyi-
 étel költségeinek
 l arra, hogy az
 gnak venni a ki-
rájk
 sem tartottak elő-
 tülést tartanak,
 dések foganatosi-
 a délelőtt kevés-
 folytak az elő-
 bukaresti hírlap-
 a diákok között
 enes hangulat. A
 gyöző cáfolatúl
 tetem főbejárata
 lt a sor a román
 iák a helyszínre
 is inzultálta.
neg a zöld
 s jelentés szerint
 ja közre a zöld
 politikai tárgya-
 agát és a német
A
SZ
noválja,
 ket
és Fia
 Timiscara
Cluj

KÖZGAZDASÁG

Lezajlott a kolozsvári kereskedelmi és iparkamara közgyűlése

A közgyűlés a határozati javaslatokat változtatlanul elfogadta

(Cluj-Kolozsvár, február 23. Az Uj Kelet tudósítójától.) Vasárnap délelőtt 10 órakor tartotta meg ezévi rendes közgyűlését a kolozsvári kereskedelmi és iparkamara. A közgyűlésen, amelyen Negrutiu Juon kamarai elnök elnökölt, a különböző gazdasági érdekeltségek képviselőin kívül nagy számban jelentek meg a kamara tagjai. Az elnöki megnyitó után a közgyűlés tudomásul vette az elnöki és ügyforgalmi jelentést, majd Caciula Miklós kamarai főtitkárnak más szolgálatban eltöltött idejéből tíz évet beszámított nyugdíjába. Ezután dr. Kiss Béla, Tatay, Corbui és dr. Berecky kamarai titkárok ismertették az egyes tárgysorozati kérdéseket.

A vasárnapi munkaszünet szabályozása kérdésében a közgyűlés egyhangúlag kimondotta, hogy a teljes vasárnapi munkaszünet elvi alapján áll, szükségesnek tartja a vasárnapi munkaszünet egyöntetű országos rendezését és kérte a kormányt, hogy mielőtt erre vonatkozó törvényt hozna, kérje ki a kamara véleményét.

A városi villamosmű ügyében Major egyetemi tanár szólalt fel, aki a kamara javaslatának elfogadását ajánlta. A közgyűlés kimondta, hogy a villamosmű helyzetét csak koncesszionálással lehet megoldani és a kérdés megoldására vonatkozó tárgyalásokban a kamara delegátusai is részt kell vegyenek.

A esődönkivüli kényszerregezés módosítására vonatkozó javaslat tárgyalásánál Aldica Jonel és Osvada Vasil a kényszerregezési eljárás teljes megszüntetését, Pop Sever, Caciula Miklós a javaslat elfogadását, Sztójka László, Schwarc Abraham, továbbá Dregán és Zabulik kültagok pedig a javaslat módosítását kérték. Hosszabb vita után a közgyűlés a kamara javaslatát módosítás nélkül elfogadta. Kimondotta, hogy a memorandumban kérni fogja a kormánytól, hogy esődönkivüli kényszerregezési eljárás csak abban az esetben legyen lefolytatható, ha az adós

legalább 40 százalékot ajánl fel hitelezőinek.

Az egyszázalékos forgalmi adó ügyében Moldován Antal és Rusz György szólaltak fel. Mindketten a forgalmi adó befizetésével járó anomáliákra mutattak rá. A felszólalások után a közgyűlés az antiszociális és közgazdaságellenes adó teljes eltörlése mellett foglalt állást, amennyiben pedig ez nem lenne keresztülvihető, úgy kéri, hogy az adót a termelőnél hajtják be, az élelmezési iparban pedig minden körülmények között szüntessék be.

Az adókievités ügyében előterjesztett javaslatnál Moldován Antal ipartestületi elnök arra kérte a kamarát, járjon közbe a pénzügyigazgatóságnál, hogy az iparosok adóját kategóriánként, illetve szakmák szerint állapítsák meg. A közgyűlés a kamara erre vonatkozó javaslatát elfogadta. A Vadul Comercial ügyében Osvada molomszindikátusi elnök rámutatott arra, hogy a Vadul Comercial részben a tulajdonjog ellen irányul s ezért a javaslatnak olyan-nak kell lennie, hogy a magántulajdon sértetlenségén csorbát ne ejtessen. Aldica Jonel, Caciul Miklós, Rózsa Mór, Sztójka László és Negrea Juan felszólalása után a közgyűlés kimondotta, hogy a Vadul Comercial joghatályát csak addig kívánja fentartani, amíg az uszortörvény, illetve a lakbérleti törvény érvényben van.

A vasúti szállítási mizériák megszüntetésére vonatkozó javaslatnál Hosszu János CFR. ker. üzletvezető szólalt fel. Rámutatott arra, hogy a szállítási viszonyok az utóbbi időben javultak és erre való tekintettel kérte a kamarát, hogy a szállítási póthatáridőnek egyharmadára való csökkentése helyett csak a felére való csökkentését javasolja. Rózsa Mór indítványára a közgyűlés ilyen értelemben határozott.

A közgyűlés a számvizsgáló bizottságba Rózsa Mór, Hescu és Florea belfogókat, a fegyelmi bizottságba pedig Gutfried Adolfot és Petricást választotta be.

állomány 1,244.996'26 lej, tiszta nyereség 76.125'086 lej.

„Mercur“ Kereskedelmi R. T. Nagybánya rendes évi közgyűlés.

Ujabb kényszerregezés. Máramaros-szigetről jelentik: Istók Károly máramaros-szigeti fűszerkereskedő kényszerregezési eljárás megindítását kérte a törvényszéknél. Aktiva 112 ezer, passziva pedig 300 ezer lej. Hitelezőinek 30 százalékos kvótát ajánlott fel.

Magánosok hadikárpótlása. Bukarestből jelentik: A hadügyminisztériumban a nagyvezérkar bevonásával tanácskozást tartottak, a magánosoknak és vállalatoknak járó hadikárpótlás kifizetéséről. Erre a célra az ideai költségvetésben — mint ismeretes — kétszázötvenmillió lej van előirányozva. A pénzügyminiszter közölte a bizottsággal, hogy ezt az összeget további háromszázmillióval lehet nagyobbítani, minthogy Bulgária ennyivel tartozik még hadikárpótlás címén Romániának.

A „minta érték nélküli“ külföldi csomagok elvámolása. Bukarestből jelentik: A vámigazgatóság rendelete értelmében a külföldről érkező „minta érték nélküli“ jelzésű küldeményeket csak akkor vámozzák el a rendes eljárás szerint postacsomagként, ha súlyuk az 500 gramot meghaladja.

A temesvári „Pallas“ Bank és Kereskedelmi R. T. közgyűlése. Folyó hó 14-én tartotta meg III. rendes évi közgyűlését a „Pallas“ Bank és Kereskedelmi R. T. Paticiu Octavian elnökle mellett. Az igazgatóság jelentését és a zárszámadásokat Mérő Gyula igazgató terjesztette elő. Az intézet az elmúlt évi rendkívüli súlyos pénz- és gazdasági viszonyok dacára céltudatos munkával lehet elégedett tanusított. A márciusi közgyűlés határozata értelmében az igazgatóság részben keresztülvitte az alaptőkeemelését úgy, hogy ezáltal az intézet alaptőkéje négy millió lejre emelkedett és

ezáltal saját tőkéit az intézetnél elhelyezett tőkékkel összhangzásba hozta. Miután az igazgatóság és felügyelőbizottság mandátuma lejárt, a közgyűlés az igazgatóságba Juon Oprea, Juliu Arzenovici, Puticiu Octavian, Rudolf Mérő, dr. Mercea Victor, Branislav Dan, Juliu Aczel, Rudolf R. Deutsch, dr. Spariosu Mihály, dr. Coriolan Bugariu, Ferdinand Grossmann és Mérő Gyulát választotta be. A felügyelőbizottság tagjai lettek: Virgil Popoviciu, dr. Anton Bogdan, dr. Aczel Oszkár, Constantin Ardelean, Alexandru Buibas. A közgyűlés után megtartott igazgatósági ülésen igazgatósági elnöké Puticiu Octavian, alelnöké Deutsch R. Rezsőt választották meg.

A mai valutapiac

A mai napon nem volt egységes a devizapiac. Reggel szilárdan indult délfelé azonban lanyhullás állott be. Az árfolyamok a következők: Osztrák korona 350—352, magyar korona 360—365, cseh korona 6'00—6'02, francia frank 10'55—10'60, svájci frank 39'15—39'25, dollár 202'50—204'00, angol font 970—973, olasz lira 8'35—8'40.

Valutapiac február 23-án:

Bukarest. Devizák: Páris 1069'00, Berlin —, London 68'00, Newyork 202'00, Róma 838'00, Zürich 39'00, Bécs 28'50, Prága 600.

Bukarest. Valuták: Napoleon 750'00, márka 47'50, leva 135, török lira 104, font sterling 960, francia frank 10'68, svájci frank 38'50, olasz lira 830, drachma 335'00, dinár 325'00, dollár 202'00, lengyel marka 37'00, osztrák korona 28'50, magyar korona 27'50, cseh korona 580.

Zürich. Nyitás—Zárlat: Berlin 123'85—123'72, Amsterdam 208'55—208'53, Newyork 520'25—520'50, London 2476'00—2476'50, Páris 2705'00—2707'50, Milánó 2130'00—2127'50, Prága 1543'75—1545'00, Budapest 72'00—72'00, Belgrád 840'00—840'00, Bukarest 255'00—255'00, Varsó 100'00—100'00, Bécs 73'25—73'25.

Párisi tőzsde: Bukarest 955'00 Zürich 63'70.

Biztosítsunk az „ORIENT“ Általános Biztosító R.T.-nél

TEASKANNA „tartalomdus“ AZÉRT LEGOLCSÓBB ÉS EGYUTTAL A LEGFINOMABB TEA HASZNÁLATBAN

Közgyűlési naptár

Február 28.

Szászrégenvidéki Takarékszövetkezet és Hitelintézet R. T. XXXII. rendes évi közgyűlés. Részvénytőke 1 millió lej, tartalékok 205.000 lej, betétállományok 5.903.775'36 lej, tiszta nyereség 140.586'58 lej.

„Vulturul“ Takarékszövetkezet és Hitelintézet R. T. Dicsőszentmárton XVIII. rendes évi közgyűlés. Alaptőkeemelés 1.200.000 lejre. Részvénytőke 600.000 lej, tartalékok 400.000 lej, betétállomány 6.611.155'10 lej, tiszta nyereség 78.016'67 lej.

„Goronul“ Institut de Credit si Economii S. p. A. Nagyenyed XI. rendes évi közgyűlése. Részvénytőke 1.822.470 lej. Tartalékok 530.000 lej. Betétállomány 6.637.137'22 lej. Tiszta nyereség 365.074'07 lej.

Március 1.

Biharmegyei Takarékpénztár és Gazdasági Bank R. T. Nagyvárad LII. rendes évi közgyűlés. Alaptőkeemelés 12 millióra. Részvénytőke 6.000.000 lej, tartalékok 5 millió 29.269'63 lej, betétállomány 52.486.601'39 lej, tiszta nyereség 2.547.109'53 lej.

Szamosújvári Kereskedelmi Bank R. T. XXI. rendes évi közgyűlés. Részvénytőke 1.500.000 lej, tartalékok 384.162 lej, betétállomány 8.688.054'96 lej, tiszta nyereség 278.103'95 lej.

Nagykarolyi Kereskedelmi és Iparbank R. T. XXXIII. rendes évi közgyűlés.

Szászrégeni Kereskedelmi és Iparbank R. T. XXVII. rendes évi közgyűlés. Alaptőkeemelés. Részvénytőke 1 millió lej, tartalékok 467 ezer 610'48 lej, betétállomány 8.900.144'31 lej, tiszta nyereség 319.955'12 lej.

Március 5.

Lekenczevidéki Takarékpénztár R. T. XIX. rendes évi közgyűlés. Részvénytőke 250.000 lej, tartalékok 54.704'40 lej, betét-

Gólzáporral

A Végh Kami-nak bajnok

(Cluj-Kolozsvár. tudósítójától.) Tegnap Végh Kami ismét a tétési költségeinek felelősek. Az altruista csekélyes anyagi eredmény miatt csak kevesen voltak a pályán tegnap már csak a többi városoktól kezdődik meg. A tegnap következő tudósításunk

Kolozsvár. (Sétgibbo 3:0 (1:0). Folytatta a komoly jellegű az Salvan, a Victorile. A Haggibbor négy emellett tudjuk azt az első félidő tizedik percében érthetőnek találjuk.

RMS—Academia bajnokság élén álló csapat aratott az Academia.

CFR—pálya. CFR utas csapat győzelmét 10 emberrel játszották a méltó ellenfélnek biz-

Universitatea—A egyetemi csapat ellen álló KAC nem tudott itt említjük meg, hogy a tendő sportszerűségről előző estén megtartott ballisztáját hazaküldték, akik ki az Universita-

KMTE—Husos csapatban játszott Kauc

Vidék

Arad. AMTE—A nagy mérkőzés, melyen szívesen ellenállott, a második félidő iramát

Temesvár. Kini—osztályú bajnoki. A Schiller, Matek és Tóvács László.

TAC—Zombolya—osztályú bajnoki. A gólok (3), Majoros (2), Po-Biró: Keller.

TMTE—Kadima bajnoki, amelynek gólok Biró: Szednicsek.

Másodosztályú bajnoki 1:1 (1:0). Kisoda—ipar—Patria 2:0 (1:0)

Zombolya. S—Elsőosztályú bajnoki, Zombolyára vitte ki Danciu.

Zombolyai TK—osztályú bajnoki.

Nagyvárad. Tréningmérkőzés.

Budape

FTC—Zugló 3:0. Egyesből Kohut lövi. kapuja előtt, Juhász öt percében Sefcsik (Z. kapus mesésen véd. Amsel (FTC) saját mas küzdelem után az FTC Kohut révén

Vasas—NSC 2:0. Fölény, amelyet nem Takács, a 32. percben A második félidőben mélyen.

MTK—BEAC 2:0. az MTK csak nehezen és Opatá góljaival.

KAC—BTC 1:0. Törökvs—VAC

UTE—III. ker. 10 eredménytelen K. Csontos gólt lőtt, de

SPORT

Gólzáporral kezdődött a tavaszi szezon

A Végk Kami-nap eredményei. Temesvári bajnoki mérkőzések

(Cluj-Kolozsvár, február 23. Az Uj Kelet tudósítójától.) Tegnap a kolozsvári egyesületek Végk Kami ismert CFR-futballjátékos gyógykezelési költségeinek fedezésére rendeztek mérkőzéseket. Az altruista célt szolgáló mecsekek azonban kevés anyagi eredménnyel jártak, mert az esős idő miatt csak kevesen látogatták a pályákat. Temesváron tegnap már bajnoki mérkőzéseket játszottak, míg a többi városokban a bajnoki szezon csak 1-én kezdődik meg. A tegnap lefolyt mérkőzésekről a következő tudósításunk számol be:

Kolozsvár. (Sétateri pálya.) Victoria—Haggibbor 3:0 (1:0). Futballmérkőzés, amely nélkülözte a komoly jelleget, amit az is bizonyít, hogy azt Salvan, a Victoriához tartozó klubbíró vezette le. A Haggibbor négy tartalékkal játszott és ha emellett tudjuk azt is, hogy a bíró Fahut már az első félidő tizedik percében kiállította, az eredményt érthetőnek találjuk.

RMS—Academia 4:1 (2:1). A másodosztályú bajnokság élén álló RMS megérdemelt győzelmet aratott az Academia felett.

CFR-pálya. CFR—KKASE 3:0 (0:0). A vasutas csapat győzelme csak félsiker, mert a KKASE 10 emberrel játszotta végig a mérkőzést és így is méltó ellenfélnek bizonyult.

Universitatea—KAC 6:0 (3:0). A komplett egyetemi csapat ellen a főleg ifjúsági játékosokból álló KAC nem tudott megfelelő ellenállást kifejteni. Itt említjük meg, hogy a KAC vezetősége követendő sportszerűségről tesz tanúságot, amikor az előző estén megtartott klub-bálból valamennyi futballistáját bakaküldte, hogy másnap pihenjen álljanak ki az Universitatea ellen.

KMTE—Husos 3:1 (1:0). A Husosok csapatában játszott Kaucsár is.

Vidéki eredmények

Arad. AMTE—Hakoah 4:0 (0:0). Barátságos mérkőzés, melyen a reorganizált zsidó csapat szívósan ellenállott, különösen az első félidőben. A második félidő iramát a fiatal játékosok nem bírták.

Temesvár. Kinizsi—Rapid 7:0 (1:0). Elsőosztályú bajnoki. A gólokon Zemler (3), Frech, Schiller, Matek és Tänzer osztozkodtak. Bíró: Kovács László.

TAC—Zsombolyai SE 11:0 (5:0). Elsőosztályú bajnoki. A gólzáporban Holz (4), Kersek (3), Majoros (2), Poszák és Tárnok vettek részt. Bíró: Keller.

TMTE—Kadima 2:0 (2:0). Elsőosztályú bajnoki, amelynek góljait Szabó és Rignát lőtték. Bíró: Szednicsek.

Másodosztályú bajnokság: Banatul—Szeszgyár 1:1 (1:0). Kisoda—Freidorf 4:1 (1:0). Gyapjuipar—Patria 2:0 (1:0).

Zsombolya. Sparta—Polytechnicum 0:0. Elsőosztályú bajnoki, amelyre a pályaválasztó Sparta Zsombolyára vitte ki a műegyetemi csapatot. Bíró: Danciu.

Zsombolyai TK—Tricolor 9:0 (2:0). Másodosztályú bajnoki.

Nagyvárad. Törekvés—Egyetértés 13:1. Tréningmérkőzés.

Budapesti eredmények

FTC—Zugló 3:3 (2:0) Az első gólt tizenegyesből Kohut lövi. Félidő végén kavardás Zugló kapuja előtt, Juhász öngólt vét. A második félidő 4. percében Sefcsik (Zugló) gólt lő. Nyerges (Zugló) kapus mesésen véd. A 15. percben korner után Amsel (FTC) saját kapujába löki a labdát. Izgalmas küzdelem után Sefcsik megszerzi a vezetést, de az FTC Kohut révén kiegyenlíti

Vasas—NSC 2:1 (2:0) Kezdetben nagy Vasas-fölény, amelyet nem tud kihasználni. A 21. percben Takács, a 32. percben Szentmiklóssy lövi a gólokat. A második félidőben Rémay II. szépit az eredményen.

MTK—BEAC 2:0 (0:0). Orth lanyhasága miatt az MTK csak nehezen győzött Molnár (32. perc) és Opata góljaival.

KAC—BTC 1:0 (0:0).

Törekvés—VAC 0:0.

UTE—III. ker. TVE 1:1 (0:0). Az UTE 10. eredménytelen kornerért el. A 13. percben Csontos gólt lőtt, de Göttler hamar egyenlített.

II. oszt. bajnoki eredmények: ÉMTK—Husos 2:2 (0:0), 33 FC—ETC 1:1. KAOE—MAC 3:2 (2:1). Ékszerészek—BAK 0:0 JUMTE—KTE 3:0. TTC—Postás 2:1 (2:1).

A nagyváradai Comitetul Regional közgyűlése. A nagyváradai Comitetul Regional tegnap tartotta rendes évi közgyűlését Zigre Miklós dr. elnöke alatt. A közgyűlésen az a meglepetés érte a hivatalos köröket, hogy a választások folyamán az ellenzéki lista győzött a hivatalossal szemben. Formai okok miatt azután az ismert recipe szerint megsemmisítették a választást és a délutáni újbóli szavazásnál már a hivatalos lista ment keresztül. Ugy látszik, hogy Morar dr. és Pelle János ismert vezetőemberek azok, akik az ellenzéknek nem tetszenek, mert ők buktak ki az első választás alkalmával. Mások bizonyára jobban felkészülnek a választásokra a nacisták, nehogy szükséges legyen ismét ehhez hasonló szabályszerű módszerhez folyamodniok.

Vasárnap nálunk is megkezdődik a hivatalos bajnoki szezon. A labdarugósosztály határozata szerint a bajnoki szezon vasárnap kezdetét veszi. Az első forduló programja a sorsolás szerint a következő:

Nagypálya: Haggibbor—CFR, Academia—KKASE. Rendező a Haggibbor.

CFR pálya: Universitatea—KAC, Victoria—KMTE. Rendező az Universitatea. A sorsolás szerinti programban azonban változás áll be, mert az egyetemi csapat Bukarestbe utazik, hogy ott a Vénussal barátságos mérkőzést játszon. Így megállapodás jött létre a KAC és az U. között, hogy a mérkőzést későbbi időpontban fogják lejátszani.

Ha pénzt biztos alapon óhajta kölcsönt gyűmölcsözletni vagy óhajt felvenni, forduljon az „EXPRESS” Bankházhoz, Timisoara, Belváros, v. Hunyadi-utca 8.

Veszünk Archimédes mérleggyár v. gontételben ócska öntött gépvázat, sárgaréz, bronzot és alumíniumot. Heffer & Co. Cluj, „Strada” General Poetas 19—21.

„EX LIBRIS” a könyvedvelők LAPJA

Kérjen prospektust LEPAGE könyvüzletből — Cluj

Nussbaum Testvérek

marosvásárhelyi rövid-, nürnbergi, diszmű- és játékaru nagykereskedés

fióközlete Clujon

(Kolozsvárt). Calea Regele Ferdinand (volt Ferencz József-ut) 40. szám)

m e g n y í l t !

Eladás csak viszonteladóknak. Telefon 1085

Szállítunk

hízott sertéseket, fehér szalonnát, olva-zott házi zsirt, téli szalonnát, 10 vagon első angu lisztet, 50% finom, 50% főző, 12 vagon mállisztnek való aranykukoricát, 10 vagon zabot, 15 vagon elsőrangú hegyiszénát, 5 vagon szalmát, 20 vagon rózsaburgonyát. — **Etfogadunk**

és

exportálunk

bizományba elértékesítés végett, vállalunk vezérképviselőket bel- és külföldi cégektől, árukat és minden egyéb ingóságokat b-raktározunk, expedíciót vállalunk, importálunk és exportálunk, árukra és egyéb ingóságokra 30—70% előleges kölcsönt nyújtunk. Telefon 22—25

„Express” Bankház Export-Import Szállítási és Beraktározási osztálya
Timisoara, Belváros, Hunyadi-utca 8.

Veszünk

hétenként 4 vagon mangalica kover disznót 130 kg - ói feljebb, „EXPRESS” Export-Import osztálya, Timisoara, Belváros, v. Hunyadi-utca 8. Telefon 22-25

ZIMMER RESTORANT
BUCURESTI
NÖVÉYOLAJ-ÉS ÁSVÁNYZSÍROSZTÁLY

SALÁTA-ÉS MAYONNAISEOLAJ
„FLOR EXTRA”

NAPRAFORGÓ-ÉS REPCÉOLAJ

NYERS LENOLAJ ÉS LAKKLENOLAJ

„MONOPOL”
FÖZÖTT LENOLAJ

DUPLÁN FÖZÖTT LENOLAJ

CONSISTENS ZSÍROK.

BÖR-SZIJ-ÉS PATAZSÍR

KAPHATÓK MIINDEN JOBB ÚZLETBEN

